

به نام خدا

کیمیا رشیدی نیک

نقد نمایشگاه دیجیتالایسم

اخیرا نمایشگاهی از آثار فرهاد عزیزی، استاد دانشگاه، با نام دیجیتالایسم در گالری هفت ثمر تهران واقع در خیابان مطهری برگزار شده است. از نکات قابل توجه می‌توان به مکان مناسب گالری که در مرکز شهر و نزدیک مترو واقع شده اشاره کرد. این نمایشگاه شامل عکس‌هایی است که با توجه به بیانیه هنرمند از طریق دیجیتال به نقاشی نزدیک شده‌اند. در ابتدای مواجهه با برخی از آثار شما دفعتا با این سوال مواجه می‌شوید که آیا این آثار نقاشی هستند یا عکس؟ بافت کاغذی که آثار روی آن چاپ شده مارا به این اشتباه می‌اندازد که برخی از این آثار نقاشی آبرنگ روی مقوا هستند. اما در آثاری که شامل تغییراتی روی عکس‌های پرتره هستند، بنیان عکسی اثر بیشتر قابل تشخیص است. عزیزی در بیانیه نمایشگاهش به ورود لوازم دیجیتال به تمامی عرصه‌های زندگی انسان از جمله هنر اشاره می‌کند و می‌گوید که هنر دیجیتال مرزی برای تخیلات انسان باقی نگذاشته است. او استدلال می‌کند همانگونه که جای عکاسی آنالوگ را عکاسی دیجیتال گرفته است، شاید بتوان برای هنر هم تعاریف و مابه‌ازاهای جدیدی پیدا کرد. آنچه که هنرمند در این نمایشگاه ارائه می‌دهد به سختی می‌تواند ادعای او را اثبات کند. تلفیق نقاشی و عکاسی، یا نقاشی‌گونه کردن عکس‌ها از همان سال‌های ابتدایی ابداع عکاسی مدنظر بوده است، از مثال‌های روشن آن می‌توان به پیکتوریالیسم اشاره کرد. هرچند که فلسفه وجودی سبک پیکتوریالیسم، هنری کردن و شان بخشیدن به آن بود که بسیار با استدلال هنرمند در این نمایشگاه متفاوت است، اما این نمایشگاه گویی به ما اثبات می‌کند که در عصر دیجیتال هم می‌توان عکس‌ها را نقاشی‌گونه کرد. نکته‌ای که از نظر هنرمند دور است، فراوانی چنین تصاویری است، حافظه بصری ما پر است از عکس‌هایی که توسط نرم‌افزارهای گوشی‌های هوشمند نقاشی‌گونه می‌شوند، و یا همه ما بسیاری از تصاویری که توسط فیلترهای فتوشاپ تولید می‌شوند را در یاد داریم. لذا با دیدن این نماشگاه از خود می‌پرسیم، تعریف جدید ارائه شده برای هنر چیست؟ آیا دنیای دیجیتال با همه امکاناتش، تنها چیزی که به ما ارائه می‌کند امکاناتی مشابه سال‌های آغازین ابداع عکاسی با رنگ و لعابی جدید است؟ شاید بتوان با خود گفت گاهی احتیاجی به نوشتن بیانیه نیست، دیدن خود آثار به تنهایی شاید (صرفا شاید) باعث لذت بصری ما شود و ما دقایقی از دیدن عکس‌ها در گالری لذت ببریم، اما وقتی پای بیانیه هنرمند و ادعای او به میان می‌آید ما در عکس‌ها به دنبال اثبات این ادعا می‌گردیم. برخی از عکس‌های این نمایشگاه از لحاظ فرمی، رنگ‌ها، ترکیب‌بندی و تکنیک نقاشی‌گونه می‌توانند جذاب باشند، اما حتی مخاطب عام نمایشگاه هم می‌تواند از خود بپرسد که این عکس‌ها زیادی شبیه همان‌هایی که با نرم‌افزار گوشی خودم تولید می‌کنم نیست؟